

**Rola lokalnych samorządów w
procesach transformacji
europejskich regionów przemysłowych**

16 grudnia 2021

**Prof. dr hab. Andrzej Szablewski
Instytut Nauk Ekonomicznych PAN**

Ważne pytania

- **Jakie lekcje płyną z tych doświadczeń, przy czym należy tu z równą uwagą traktować zarówno dobre jak i złe przykłady działań na rzecz transformacji, bowiem świadomość możliwości ich popełnienia może zmniejszyć ryzyko ich powtórzenia**
- **W jaki sposób można z nich korzystać, a zwłaszcza czy istnieją jakieś najlepsze praktyki, które można rekomendować do rozważenia**
- **Jaką w związku z tym rolę powinny odgrywać władze centralne, regionalne i lokalne (samorządowe)**

Synteza doświadczeń

- **Długi, bo sięgający co najmniej jednego pokolenia, czyli 20 lat**
- **Trudny w sensie konieczności podejmowania**
 1. **niepopularnych decyzji**
 2. **obciążonych dużym ryzykiem popełnienia błędów ,**
- **Wymagający współdziałania szerokiego grona interesariuszy,**
- **Pociągający za sobą konieczność poniesienia dużych nakładów**
- **Jego przebieg, koszty i efekty w dużym stopniu zależą od stanu koniunktury gospodarczej**

Synteza doświadczeń

- **Najważniejszym i najtrudniejszym do rozwiązania problemem**
 1. w krótkim czasie jest niedopuszczenie do zbyt dużego bezrobocia
 2. w długim stworzenie warunków trwałego rozwoju
- **Sukces w bardzo dużym stopniu zależy od jakości i sprawności systemu zarządzania tym procesem**
 1. pojęcie sukcesu transformacji jest tu względne: przykłady udane dla jednych, nie są często równie pozytywnie postrzegane przez innych, zwłaszcza beneficjentów starego ładu
 2. często wynika z braku możliwości utrzymania dotychczasowego poziomu życia

Ewolucja systemu zarządzania

- **Kto kreuje wizję i ją realizuje dysponując środkami przeznaczonymi na jej realizację procesu transformacji**
- **Dlaczego decentralizacja systemu zarządzania**
 1. **wielkie środki nie przekładały się na efekty**
 2. **przełamanie oporu władz i społeczności lokalnych (nałożenie na nich odpowiedzialności za gospodarowanie środkami**
 3. **proces transformacji musi być dostosowanych do realiów obszarów (gospodarczych, społecznych, instytucjonalnych, geograficznych, kulturowych wskazujących na mocne i słabe strony regionu),**
 4. **przykłady udanej oddolnej aktywizacji władz i środowisk lokalnych motywowanej względami ekologicznymi i potrzebą przebudowy ładu gospodarczego**

Jakie główne lekcje

• Zagrożenia

1. tworzenia miejsc pracy „za wszelką cenę” przez przyciąganie inwestorów zewnętrznych i lokalnych – jak uniknąć
 - a) weryfikować pod względem przydatności (posiadanie wizji rozwojowej)
 - b) weryfikować pod względem wiarygodności biznesowej
 - c) ostrożnie z bardzo dużymi inwestorami – zagrożenie nowym uzależnieniem
2. niebezpieczeństwo korupcji
 - a) transparentność procesu dysponowania środkami
 - b) kontrola opinii publicznej
3. problem „chojności” pakietów społecznych
 - a) rozwiązanie wygodne dla polityków
 - b) ograniczoność środków
 - c) skutki społeczne

Jakie główne lekcje

- **Co sprzyja**

1. **działania na rzecz poprawy lokalnego potencjału innowacyjności**

- a) **inwestowanie we wsparcie ekspercko- doradcze dla decydentów i biznesu**

- b) **nawiązywania współpracy z ośrodkami badawczo-naukowymi**

2. **wyłonienie się lidera**

3. **wykorzystanie instytucji konkursów jako metody rozdziału środków**

1. **szansa na obiektywizację wyboru**

2. **kopalnia nowych pomysłów**

3. **wykorzystanie kapitałów prywatnych i sprzyjanie przedsiębiorczości**

4. **sposób na rozwój partnerstwa PP i startupów**